

<https://energymag.gr/news/energeia/ape/olokliri-i-synentefxi-papastamatiou-eletaen-sto-energymag-ti-leei-gia-to-neo-nomoschedio-gia-ta-thalassia-aiolika/>

ΑΠΕ

Ολόκληρη η συνέντευξη Παπασταματίου (ΕΛΕΤΑΕΝ) στο EnergyMag: Τι λέει για το νέο νομοσχέδιο για τα θαλάσσια αιολικά

Στην Χριστίνα Αντωνίου

Τρεις ενστάσεις για το νομοσχέδιο του Υπουργείου Ενέργειας και Περιβάλλοντος διατυπώνει για λογαριασμό της ΕΛΕΤΑΕΝ στο πρώτο μέρος της συνέντευξής του στο energymag ο Γενικός διευθυντής της Παναγιώτης Παπασταματίου.

Εκ μέρους της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Αιολικής Ενέργειας εκφράζει ανοιχτά τις αμφιβολίες του για την αποτελεσματικότητα του Κράτους στην εφαρμογή του συνόλου των διατάξεων. Ζητάει αποσαφήνιση των χρονοδιαγραμμάτων προκήρυξης των αδειών και τρίτον εκφράζει την ανησυχία του καθώς καθυστερεί η προδέσμευση ηλεκτρικού χώρου αποκλειστικά για τα θαλάσσια αιολικά.

Ο γενικός διευθυντής του κορυφαίου οργάνου των ΑΠΕ στην Ελλάδα, καλεί την κυβέρνηση να δώσει το ταχύτερο στην δημοσιότητα τις προεπιλεγμένες θέσεις, καθώς σύμφωνα με πληροφορίες οι σχετικές συζητήσεις έχουν προχωρήσει με τα συναρμόδια υπουργεία.

Ο κ. Παπασταματίου εκφράζει τις ανησυχίες του για τα εντεινόμενα προβλήματα γραφειοκρατίας που αντιμετωπίζουν οι ΑΠΕ στην χώρα, ιδιαίτερα τα αιολικά, αναφέροντας το χαρακτηριστικό παράδειγμα των προβλημάτων στην αλλαγή του σχεδιασμού των αδειοδοτημένων έργων με νεότερες τεχνολογικά ανεμογεννήτριες.

ΕΡ.: Έχει βγει προς διαβούλευση το νέο νομοσχέδιο για τα υπεράκτια αιολικά πάρκα. Ποια είναι η θέση της ΕΛΕΤΑΕΝ;

Απ.: Η ΕΛΕΤΑΕΝ έχει συζητήσει το σχέδιο νόμου και, έχει συμμετάσχει στη δημόσια διαβούλευση. Επιλέξαμε να σχολιάσουμε το μοντέλο, όπως το παρουσιάζει η κυβέρνηση στο σχέδιο νόμου και έχουμε ορισμένες παρατηρήσεις.

Πρώτον το πιο κρατικό μοντέλο που επέλεξε η κυβέρνηση αντικειμενικά δίνει πολλούς ρόλους, εξουσίες και εργασίες στο δημόσιο. Και επειδή η αναποτελεσματικότητα του κράτους μας είναι διαχρονική, αυτό δημιουργεί μια ανησυχία, για το εάν οι στόχοι που τίθενται θα εκτελεστούν έγκαιρα και με το βέλτιστο τρόπο.

Εμείς θα θέλαμε να μειωθούν και να συμπυκνωθούν οι εργασίες που αναλαμβάνει το δημόσιο. Για παράδειγμα αντί να έχουμε διαδοχικές υπουργικές αποφάσεις και προεδρικά διατάγματα, όλα να γίνονται με ένα προεδρικό διάταγμα και με μια ενιαία στρατηγική περιβαλλοντική μελέτη.

Δεύτερον χρειάζεται αποσαφήνιση των χρονοδιαγραμμάτων. Για παράδειγμα κάποια στιγμή θα κληθούν οι ιδιώτες να αιτηθούν άδειες έρευνας και να προσκομίσουν εγγυητικές επιστολές. Το σχέδιο νόμου λέει ασαφώς κατά την άποψη μας, ότι μετά από δύο έτη θα γίνει ο διαγωνισμός για την τιμή αναφοράς. Θα πρέπει κατά την χορήγηση των πρώτων αδειών να είναι γνωστή η ακριβής ημερομηνία και οι όροι του διαγωνισμού αυτού.

Το τρίτο σημείο έχει να κάνει με την προδέσμευση του ηλεκτρικού χώρου. Ο Πρωθυπουργός έχει θέσει στόχο για 2GW το 2030. Θα πρέπει λοιπόν να προβλεφθεί, ότι αυτός ο ηλεκτρικός χώρος προδεδεσμεύεται για τα θαλάσσια αιολικά έγκαιρα. Αυτή τη στιγμή το σχέδιο νόμου προβλέπει ότι αυτή η προδέσμευση του χώρου θα γίνει μετά την έκδοση των προεδρικών διαταγμάτων. Θεωρούμε ότι είναι αρκετά αργά.

Ερ.: Γενικά πόσο κοντά είναι οι ρυθμίσεις σε όσα ζητούσατε; Έχετε καλυφθεί εν μέρει;

Απ.: Καταρχάς είναι θετικό ότι υπάρχει ένα πλαίσιο για θαλάσσια αιολικά πάρκα, το οποίο θα έπρεπε να έχει υπάρξει εδώ και καιρό. Ωστόσο είναι πιο κρατικοκεντρικό το μοντέλο από ό,τι θα θέλαμε. Διεθνώς υπάρχουν διάφορα μοντέλα ανάπτυξης των θαλασσίων αιολικών πάρκων σε διάφορες χώρες. Το πιο ελεύθερο στην Αγγλία, το πιο κεντροποιημένο στη Δανία, στην Ολλανδία και στο Βέλγιο και διάφορες ενδιάμεσες παραλλαγές. Η κυβέρνηση δεν έχει πάει στο πιο κεντρικό από όλα τα μοντέλα και αυτό είναι καλό [Σημ.: Από τυπογραφικό σφάλμα η λέξη «δεν» στην προηγούμενη πρόταση, είχε παραληφθεί από την ανάρτηση της συνέντευξης στο energymag]. Αλλά και πάλι, έχει πάει σε ένα μοντέλο που απαιτεί από το δημόσιο υψηλότερη αποτελεσματικότητα από ό,τι μας έχει συνηθίσει.

Ερ.: Ποιες θα πρέπει να είναι κατά τη γνώμη σας οι κινήσεις της κυβέρνησης;

Απ.: Η κυβέρνηση θα πρέπει να δώσει γρήγορα στη δημοσιότητα τις προεργασίες τις οποίες κατά την κατανόηση μας, έχει ήδη κάνει. Φαίνεται ότι το Υπουργείο έχει εργαστεί, έχει προεπιλέξει θέσεις και έχει ανταλλάξει πληροφορίες με τα άλλα Υπουργεία. Αυτά τα στοιχεία πρέπει να τα δημοσιοποιήσει. Έτσι θα πετύχει δύο στόχους. Πρώτον θα διασκεδάσει τις ανησυχίες που εκφράζονται, ότι το κράτος μας διαχρονικά δεν είναι το αποτελεσματικότερο και δεύτερον θα αυξήσει τη διαφάνεια σε ολόκληρη τη διαδικασία.

Τα προβλήματα

Ερ.: Ποια προβλήματα αντιμετωπίζετε στον τομέα της αιολικής ενέργειας ως κλάδος;

Απ.: Ένα από τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζουμε στα χερσαία αιολικά είναι η εξωφρενική γραφειοκρατία, κυρίως όσον αφορά στην τροποποίηση υφιστάμενων περιβαλλοντικών αδειών.

Για παράδειγμα έχουμε ένα αιολικό πάρκο, το οποίο μετά από έξι, επτά χρόνια μελετών και διαβουλεύσεων, έλαβε έγκριση περιβαλλοντικών όρων. Συμμετείχε στο διαγωνισμό, έδωσε εγγυητικές επιστολές και επελέγη.

Όμως το έργο, έλαβε περιβαλλοντική άδεια στηριγμένο σε μια παλιά τεχνολογία, με παλιές ανεμογεννήτριες, αυτές που ήταν διαθέσιμες όταν ξεκίνησε να αδειοδοτείται.

Τώρα καλούμαστε να το επανασχεδιάσουμε με νεότερες τεχνολογικά ανεμογεννήτριες, λιγότερες σε αριθμό στον ίδιο χώρο και πιο παραγωγικές, που παράγουν πιο φθηνό ηλεκτρισμό. Έτσι πρέπει να τροποποιήσουμε την περιβαλλοντική άδεια. Μέχρι και πριν από δύο χρόνια η τροποποίηση γινόταν σχετικά εύκολα. Εδώ και δύο χρόνια επί της ουσίας μας επιβάλλουν να επαναλάβουμε όλη τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης εξ αρχής.

Το νέο σχέδιο νόμου προσπαθεί να βελτιώσει τις συγκεκριμένες διατάξεις. Εμείς έχουμε προτείνει βελτιωτικές διατυπώσεις, αλλά οπωσδήποτε χρειάζεται να δοθούν εντολές στις τοπικές υπηρεσίες να τις εφαρμόζουν.

Η γραφειοκρατία

Ερ.: Τι άλλαξε μέσα σε αυτά τα δύο χρόνια και διογκώθηκε τόσο η γραφειοκρατία;

Απ.: Αυτό που άλλαξε είναι ο τρόπος που ερμηνεύτηκε και εφαρμόστηκε ο νόμος 4685/2020 για την απλοποίηση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Ο νόμος είχε κάποιες σωστές διατυπώσεις, που όμως ερμηνεύτηκαν και εφαρμόστηκαν με λανθασμένο τρόπο από τις τοπικές και περιφερειακές υπηρεσίες ανά την Ελλάδα, με αποτέλεσμα η διαδικασία που γινόταν μέχρι πρότινος σε δύο μήνες τώρα να χρειάζεται πολλαπλάσιο χρόνο ίσως και πάνω από ένα έτος.

Κάποιες πιθανώς ατυχείς διατυπώσεις στο νόμο έδωσαν πάτημα στη διοίκηση, στις τοπικές και περιφερειακές υπηρεσίες να μας επιβάλλουν αυτό το μαρτύριο και μέχρι τώρα δυστυχώς δεν έχει κατορθώσει το Υπουργείο να στείλει σαφείς ισχυρές και ξεκάθαρες οδηγίες ότι αυτό είναι λάθος.

Ερ.: Δηλαδή η διαδικασία απλοποίησης τελικά έφερε τα αντίθετα αποτελέσματα;

Απ.: Έφερε τα αντίθετα αποτελέσματα, αλλά την ευθύνη δεν φέρει ούτε το Υπουργείο ούτε ο Νόμος. Φταίει η ερμηνεία και η εφαρμογή του από τα περιφερειακά όργανα της διοίκησης. Το νέο σχέδιο νόμου περιλαμβάνει ρυθμίσεις που λύνουν το πρόβλημα αυτό. Όμως και πάλι χρειάζονται οδηγίες και κατευθύνσεις σε όλες τις περιφερειακές αρχές.

Γραφειοκρατία

Ερ.: Αντιμετωπίζετε προβλήματα στις αδειοδοτήσεις σχετικά με το μείγμα των τεχνολογιών;

Απ.: Ναι, επειδή τα φωτοβολταϊκά έχουν πολύ πιο απλή διαδικασία αδειοδότησης κινδυνεύουμε να οδηγηθούμε σε μια μονοκαλλιέργεια φωτοβολταϊκών. Για παράδειγμα υπάρχει ουρά αιτήσεων για άδειες σύνδεσης στους διαχειριστές 20 GW. Πάνω από το 90% αυτών αφορούν σε φωτοβολταϊκά. Εάν πιάσουμε τους στόχους μας με μονοκαλλιέργεια, το κόστος για το σύστημα θα είναι πάρα πολύ υψηλό. Εμείς ζητάμε όταν ο διαχειριστής του συστήματος δίνει νέες άδειες για τη σύνδεση, αυτές οι άδειες να τηρούν το μείγμα τεχνολογιών ΑΠΕ του ΕΣΕΚ, του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το κλίμα. Να μην δίνει μόνο σε αιολικά ή μόνο σε φωτοβολταϊκά, ή μόνο σε υδροηλεκτρικά, αλλά να δίνει ισορροπημένα άδειες σύνδεσης σε όλες τις τεχνολογίες, έτσι ώστε να τηρείται grosso modo το μείγμα του ΕΣΕΚ.

Το πρώτο

Ερ.: Πότε ευελπιστείτε ότι θα έχουμε το πρώτο πλωτό αιολικό πάρκο στην Ελλάδα;

Απ.: Καταρχάς δεν είμαστε βέβαιοι ότι το πρώτο θα είναι πλωτό. Μπορεί να είναι πακτωμένο στον πυθμένα, δηλαδή υπάρχουν θαλάσσια αιολικά πάρκα που είναι πακτωμένα στον πυθμένα σε σχετικά χαμηλά βάθη θαλασσών έως 45 με 50 μέτρα και από εκεί και πέρα υπάρχουν και τα πλωτά αιολικά πάρκα. Θα έλεγα ότι είναι πιθανό τα πρώτα θαλάσσια πάρκα να είναι πακτωμένα στον πυθμένα.

Είναι πολύ ρεαλιστικό το 2030 να έχει ξεκινήσει η κατασκευή 2 GW θαλάσσιων αιολικών – όσος είναι ο στόχος που έχει θέσει ο πρωθυπουργός – και ίσως να έχουν ολοκληρωθεί κάποια.

Θα ήταν επίσης εφικτό το 2030 να έχει πιαστεί ο στόχος των 2 GW και αυτά να έχουν ήδη ολοκληρωθεί και να παράγουν αρκετά νωρίτερα. Αλλά για να επιτευχθεί ο στόχος θα πρέπει η Πολιτεία, να ακούει τους θεσμικούς φορείς του κλάδου και να ανταποκρίνεται γρήγορα στις προτάσεις τους. Τριάντα χρόνια εμείς είμαστε στο πεδίο και γνωρίζουμε τα προβλήματα.

Πλωτά ή πακτωμένα;

Ερ.: Για το ανάγλυφο των πυθμένων των ελληνικών θαλασσών συνιστάται η τοποθέτηση πακτωμένων ή πλωτών αιολικών;

Απ.: Η συντριπτική πλειοψηφία των θαλασσίων αιολικών πάρκων που έχουν κατασκευαστεί στον κόσμο μέχρι πριν από περίπου πέντε χρόνια είναι πακτωμένα, θεμελιωμένα στους πυθμένες. Για παράδειγμα στο Βέλγιο και στην Ολλανδία το βάθος ακόμα και είκοσι χιλιόμετρα από την ακτή είναι 25 με 30 μέτρα. Άρα είναι εύκολη η τοποθέτηση ανεμογεννητριών θεμελιωμένων στον πυθμένα.

Ωστόσο στη Μεσόγειο και στην Ελλάδα δεν έχουμε πολλές περιοχές με τόσο μικρά βάθη. Για παράδειγμα στο Μυρτώο Πέλαγος λίγες δεκάδες μόνο μέτρα από την ακτή το βάθος είναι ήδη εκατοντάδες μέτρα. Εκεί δεν γίνεται να θεμελιωθούν ανεμογεννήτριες, έτσι επιλέγουμε τα πλωτά αιολικά πάρκα.

Υπάρχουν και στην Ελλάδα περιοχές με χαμηλά βάθη και εκδηλώνεται ενδιαφέρον για αιολικά πακτωμένα στον πυθμένα, bottom fixed. Θα γίνουν και τέτοια στην Ελλάδα. Όμως η μεγάλη μαζική ανάπτυξη που θα έχει ορίζοντα όχι μόνο το 2030 αλλά και το 2040 και το 2050 θα αφορά στα πλωτά, γιατί αυτά είναι τα βάθη της Μεσογείου.

Ερ.: Απ.: Γιατί είναι πιο δύσκολη η ανάπτυξη των πλωτών αιολικών;

Διότι είναι πιο εύκολο και πιο φθηνό να γίνει θεμελίωση στον πυθμένα, αν το βάθος είναι μικρό, παρά να κατασκευαστούν ολόκληρες πλωτές πλατφόρμες. Τα πλωτά αιολικά είναι και πιο ακριβά και πιο δύσκολο να τοποθετηθούν. Γι' αυτό και υπάρχουν πολλές μεμονωμένες πλωτές ανεμογεννήτριες στον κόσμο, αλλά υπάρχουν λίγα, δύο με τρία πλωτά αιολικά πάρκα στον κόσμο, στην Σκώτια και στην Πορτογαλία. Τα πλωτά αιολικά πάρκα είναι σε μια διαδικασία ραγδαίας ανάπτυξης την τελευταία πενταετία.

Προοπτικές

Ερ.: Ποια είναι η προοπτική στην Ελλάδα για την ανάπτυξη θαλάσσιων αιολικών;

Απ.: Οι προϋποθέσεις υπάρχουν όλες. Πρώτον υπάρχει το δυναμικό, αφού έχουμε αέρα. Ειδικά το Αιγαίο μαζί με τον κόλπο του Λέοντα στη Γαλλία είναι οι δύο περιοχές της Μεσογείου Θάλασσας, που έχουν το πιο πολύ και το πιο υψηλό αιολικό δυναμικό. Δεύτερον υπάρχει η χρηματοδότηση, το επενδυτικό ενδιαφέρον. Έλληνες και ξένοι κολοσσοί δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα σε αυτόν τον κλάδο. Τρίτον υπάρχει η τεχνολογία. Τι πρόβλημα έχουμε; Τη γραφειοκρατία για την αδειοδότηση που πρέπει να λύσουμε.

Ερ.: Πώς μπορεί να συμβάλει η ανάπτυξη θαλάσσιων αιολικών στην ενεργειακή επάρκεια της Ελλάδας και της Ευρώπης;

Απ.: Το αιολικό δυναμικό είναι ο 100% βεβαιωμένος ενεργειακός πλούτος της πατρίδας μας. Δεν είναι ένας πιθανολογούμενος πλούτος που μπορεί να βρεθεί κάποια στιγμή στο μέλλον και ίσως να είναι αξιοποιήσιμος, όπως είναι οι υδρογονάνθρακες. Αυτό σημαίνει ότι η προτεραιότητα μας πρέπει να είναι η αξιοποίηση του γνωστού πλούτου, του θαλάσσιου αιολικού δυναμικού, γιατί έχουμε όπως είπαμε την τεχνολογία, έχουμε το επενδυτικό ενδιαφέρον, έχουμε και το δυναμικό. Έτσι εάν δώσουμε προτεραιότητα στα θαλάσσια αιολικά μπορεί μέσα στα επόμενα δέκα χρόνια η Ελλάδα να γίνει καθαρός εξαγωγός πράσινης ενέργειας. Και αυτό σημαίνει εκτός από οικονομική ανάπτυξη και γεωπολιτική ενδυνάμωση.

Ερ.: Γιατί τα θαλάσσια αιολικά πάρκα βοηθούν στη γεωπολιτική ενδυνάμωση της χώρας;

Απ.: Διότι πρώτον εξυπηρετούμε την ενεργειακή ανεξαρτησία της Ευρώπης, της προσφέρουμε έναν εγχώριο ενεργειακό πόρο και δεύτερον την εξυπηρετούμε μέσω της αξιοποίησης της ελληνικής θάλασσας του Αιγαίου. Αυτό λοιπόν το project συνολικά εάν το σκεφτούμε με αυτή τη διάσταση είναι ένα project εθνικής σημασίας και δείχνει και την προτεραιότητα της πολιτικής. Πάντα υπήρχε στην εξωτερική πολιτική της Ελλάδας η ενεργειακή διάσταση. Αλλά αυτή έως τώρα είχε δύο μόνο πυλώνες, την πολιτική των αγωγών και την πολιτική της έρευνας και της αξιοποίησης των υδρογονανθράκων. Όμως η προτεραιότητα πρέπει να είναι ο τρίτος πυλώνας, δηλαδή η αξιοποίηση του αιολικού δυναμικού του Αιγαίου.